Algemene Beschouwing Harlinger Belang

Geacht college van Burgemeester en Wethouders, Geachte leden van de Raad en inwoners van Harlingen, Midlum en Wijnaldum.

Harlinger Belang ziet kansen in de begroting voor 2027. Er wordt gewerkt aan woningen, de haven, een aantrekkelijkere binnenstad, sport, cultuur en voorzieningen. Dat zijn belangrijke opgaven voor Harlingen, Midlum en Wijnaldum. Maar goede ambities zijn nog geen goede resultaten. Voor ons telt niet hoeveel plannen er op papier staan, maar wat onze inwoners er daadwerkelijk van merken.

Van inwoners, verenigingen en vrijwilligers vragen wij vaak geduld. Eerst moet er onderzoek komen, moeten plannen worden uitgewerkt en moet de financiering rond zijn. Die zorgvuldigheid is begrijpelijk. Maar dan moet bij iedere grote uitgave van gemeenschapsgeld dezelfde maatstaf gelden. Waarom moet een vereniging jarenlang wachten op duidelijkheid, terwijl voor andere uitgaven in korte tijd grote bedragen beschikbaar komen? Iedere euro verdient een heldere afweging; iedere investering moet uitlegbaar zijn.

De begroting staat vol met onderzoeken, evaluaties, verkenningen en ambities. Dat kan noodzakelijk zijn, maar onderzoeken mogen geen eindstation worden. Wij verwachten per belangrijk beleidsterrein concrete doelen, een planning en een moment waarop de raad de resultaten kan beoordelen. Zoals ook de Rekenkamer benadrukt: het werk van de raad begint niet alleen bij besluiten, maar gaat door bij toezicht op uitvoering en resultaat. Ook participatie moet meer zijn dan inwoners uitnodigen voor een gesprek: hun inbreng moet herkenbaar terugkomen in beslissingen.

Juist omdat de begroting voor 2027 sluitend is maar voor 2028 en 2029 tekorten worden voorzien, is die scherpte nodig. Welke keuzes bereidt het college voor? Wat betekenen die voor onze voorzieningen? Hoe voorkomen we dat tijdelijke dekking uit reserves structurele problemen verhult? Ook verwachte opbrengsten uit belastingen en parkeren verdienen realistische onderbouwing. Wij vragen het college niet alleen om een sluitende begroting op papier, maar om financiële keuzes die ook over enkele jaren houdbaar zijn.

Bij sport en cultuur zien wij positieve aandacht voor jongeren, gezondheid, erfgoed en deelname. Maar goede bedoelingen zijn niet genoeg. Hoeveel extra jongeren gaan sporten door de stimuleringspas? Hoe bereiken wij inwoners die niet meedoen? En wat worden de jaarlijkse onderhouds- en exploitatiekosten van de nieuwe sportvoorzieningen? Een investering van vele miljoenen in gebouwen is niet genoeg. Het zijn de verenigingen, hun besturen en de vrijwilligers die onze gemeenschap dragen. Zij verdienen steun bij het voortbestaan van hun vereniging, toegankelijkheid voor mensen

met een beperking en aandacht voor voorzieningen in Midlum en Wijnaldum, niet alleen in de stad. Dezelfde vraag naar tastbaar resultaat stellen wij bij woningbouw, de haven en het sociaal domein. Wanneer komen woningen echt beschikbaar en wat gebeurt er als projecten vertragen? Welke opbrengsten leveren haveninvesteringen op voor werkgelegenheid en leefbaarheid? En blijft bij jeugdhulp en Wmo passende hulp bereikbaar, met ruimte voor eigen regie, het eigen netwerk en keuzevrijheid? Kostenbeheersing is belangrijk, maar de kwaliteit en toegankelijkheid van ondersteuning moeten zichtbaar worden meegewogen.

Het VNG Jaarcongres 2027 laat zien waarom wij ook het besluitvormingsproces kritisch volgen. Waar aanvankelijk € 100.000 voor Harlingen werd genoemd, kwam uiteindelijk € 200.000 op tafel: ongeveer
€ 12,29 per inwoner. Wij zagen geen afzonderlijke beeldvormende behandeling over die extra ton, terwijl het gezamenlijke gastheerschap al openbaar was aangekondigd. Natuurlijk kan het congres promotionele en economische kansen bieden. Maar de raad moet vóór zulke verplichtingen reële keuzes kunnen maken. Mocht de provincie financieel bijdragen, dan vinden wij dat dit in de eerste plaats de gemeentelijke lasten moet verlagen, niet vanzelfsprekend het programma moet vergroten.

Onze kritische houding verklaart ook waarom wij het bestuursakkoord niet hebben ondertekend. Niet omdat wij tegen verandering zijn, maar omdat zorgvuldige democratische besluitvorming voor ons een voorwaarde is voor samenwerking. Daarbij hoort wederzijds respect. Tijdens een wijkschouw werd tegenover inwoners de indruk gewekt dat Harlinger Belang tegen wijkverbeteringen zou zijn. Dat is niet ons standpunt. Een wijkschouw is er om naar inwoners te luisteren en samen oplossingen te zoeken; het onderlinge politieke debat voeren wij rechtstreeks met elkaar in de raadszaal. Inwoners verdienen verbinding, geen onderlinge verwijten.

Transparantie begint bovendien bij de raad zelf. Wie namens inwoners besluiten neemt, moet daarop aanspreekbaar zijn. Daarom willen wij dat bij openbare inhoudelijke stemmingen de uitgebrachte stemmen per raadslid en fractie, waar wettelijk mogelijk, eenvoudig vindbaar worden gepubliceerd. Daarvoor bereiden wij een motie voor. Openbaarheid is geen aanval op elkaar; zij maakt de lokale democratie beter te volgen.

Voorzitter, Harlinger Belang wil constructief samenwerken, maar blijft kritisch waar dat nodig is. Betrek de raad op tijd. Onderbouw uitgaven even zorgvuldig. Geef verenigingen en inwoners zicht op uitvoering. Maak resultaten meetbaar. En behandel politieke verschillen met respect. Dat is voor ons goed bestuur: niet alleen beloven wat we gaan doen, maar laten zien wat we hebben bereikt - voor álle inwoners van Harlingen, Midlum en Wijnaldum.

Namens de fractie van Harlinger Belang,
Ingrid de Vries-Weij
Fractievoorzitter